

Länsförsäkringar Liv

Hållbarhetsrapport – utdrag från Årsredovisning

2022

Innehåll

Hållbarhetsrapport för Länsförsäkringar Liv för verksamhetsåret 2022	1
Styrning inom hållbarhet och ansvarsfulla investeringar	1
Styrdokument inom hållbarhet och ansvarsfulla investeringar	1
Uppföljning av styrdokument	2
Väsentliga hållbarhetsrisker utifrån intressentdialoger	2
Arbete med EUs handlingsplan för hållbar tillväxt	2
Disclosureförfordningen	2
Taxonomiförfordningen	2
Hållbarhetsrisker och påverkan inom kapitalförvaltningen	2
Plattformen för hållbar förvaltning	3
Ansvarsfulla investeringsstrategier i förvaltningen	4
Exkluderings- och omställningskriterier i förvaltningen	4
Miljö- och klimat	4
Påverkan via förvaltningen (indirekt)	4
Länsförsäkringar Livs deltagande i investerarinitiativ	6
Egen miljöpåverkan	7
Sociala förhållanden och personal	7
Påverkan via förvaltningen (indirekt)	7
Egen påverkan på sociala förhållanden och personal	7
Mänskliga rättigheter	8
Påverkan via förvaltningen (indirekt)	8
Egen påverkan inklusive leverantörsledet	8
Affärsetik och korruption	9
Påverkan via förvaltningen (indirekt)	9
Egen påverkan och korruptionsrisker i verksamheten	9
Nyckeltal för ansvarsfulla investeringar	10

Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsrapport för Länsförsäkringar Liv för verksamhetsåret 2022

Denna hållbarhetsrapport är upprättad utifrån kraven i årsredovisningslagen (ÅRL) 6 kapitel 11§ avseende hållbarhetsrapportering.

Länsförsäkringar Livs affärsmodell och verksamhet medför direkt likväl som indirekt påverkan på människor, samhälle och miljö. Verksamheten har exempelvis en direkt miljöpåverkan kopplad till energiförbrukningen för kontorsfastigheten. När energin produceras uppstår utsläpp av koldioxid. Indirekt påverkan är primärt kopplad till Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltningsverksamhet och dess investeringsportföljers deläggande i bolag och andra investeringsobjekt.

Investeringsportföljernas innehav ger upphov till påverkan som därmed tillskrivs Länsförsäkringar Liv. Portföljbolagens påverkan kan både vara positiv och negativ, samt medföra hållbarhetsrelaterade risker likväl som möjligheter.

Övergripande bedöms den indirekta påverkan vara betydligt större än de direkta för Länsförsäkringar Liv. Huvudfokus i hållbarhetsrapporten är därför kopplad till kapitalförvaltningsverksamheten och arbetet med ansvarsfulla investeringar. Länsförsäkringar Liv ansvarar för förvaltningen av liv- och garantiportföljer, samt för premieförvaltningen kopplad till Länsförsäkringar ABs, Gruppliv och Agrias portföljer (nedan "investeringsportföljer").

I tabellen presenteras Länsförsäkringar Livs hållbarhetsmål för 2022 tillsammans med utfallet.

Länsförsäkringar Livs hållbarhetsmål 2022	Utfall
Halvera Liv-portföljernas koldioxidavtryck ¹⁾ fram till 2027 jämfört med 2019.	-34 procent (ackumulerad minskning från målperiodens början)
Öka andelen hållbarhetsinriktade investeringar till minst 18 procent av totalt förvaltad kapital i investeringsportföljerna.	22 procent

¹⁾ Avser noterade aktieinnehavs Scope 1-2 CO₂e utsläpp. Nyckeltalet viktad genomsnittlig koldioxidintensitet tillämpas (på engelska weighted average carbon intensity, "WACI").

Året i korthet

- De hållbarhetsinriktade investeringarna uppgick vid årets slut till över 22 miljarder kronor. Andelen på 22 procent (se utfall mot mål ovan) anses av externa parter vara en av de högsta bland livbolag.
- Fastighetsbolaget Humlegården, som utgör ett av de större direktägda innehaven i portföljen, fick sitt vetenskapligt baserade klimatmål (Science Based Target) validerat.
- 204 stycken förebyggande påverkansdialoger fördes under året.
- 89 stycken reaktiva (incidentdrivna) påverkansdialoger fördes under året.
- De indexnära aktiefonder som portföljerna investerar i stöptes under 2022 successivt om till att följa ett av EUs klimatindex benämnt Paris-Aligned Benchmark (PAB). Fonder som följer EUs PAB-kriterier bidrar ytterligare till att sänka portföljernas klimatavtryck.

- Andelen noterade aktieinnehav med godkända vetenskapligt baserade klimatmål uppgick till 39 procent sett till marknadsvärde vid årets slut.
- Aktieinnehavens koldioxidavtryck var 63 procent lägre än globalt jämförelseindex och 56 procent lägre än jämförelseindex för utvecklade marknader vid utgången av 2022.
- Åtgärder som syftar till att sänka koldioxidavtrycket i enskilda fastigheter har börjat implementeras av det omställningsinriktade fastighetsbolaget Bohild. Bolaget etablerades tillsammans med Brunswick Real Estate 2021.
- Samtliga Liv-portföljer är kategoriserade som artikel 8 (ljusgröna) enligt EUs Disclosure-förordning (SFDR) och hållbarhetsrelaterade upplysningar finns publicerade på [lansforsakringar.se](https://www.lansforsakringar.se)
- Länsförsäkringar Liv anordnade en välbesökt hållbarhetsdag med fokus hållbar investeringsverksamhet i en föränderlig värld i oktober 2022.
- Länsförsäkringar Liv bibehöll höga betyg för arbetet med ansvarsfulla investeringar i extern granskning.

Styrning inom hållbarhet och ansvarsfulla investeringar

Länsförsäkringar Livs styrelse har det övergripande ansvaret för styrningen av bolaget, inklusive arbetet med väsentliga hållbarhetsfaktorer och ansvarsfulla investeringar. Styrelsen beslutar om hållbarhetsrelaterade mål i affärsplanen, inriktningen samt de styrdokument som ligger till grund för arbetet. Kapitalförvaltningen inom Länsförsäkringar Liv återrapporterar regelbundet till styrelsen, risk- och kapitalutskott samt investeringskommittéer om arbetet med hållbarhet och ansvarsfulla investeringar. Vd för Länsförsäkringar Liv samt chefer är ytterst ansvariga för arbetet med ansvarsfulla investeringar i relation till de egna investeringsportföljerna.

Uppföljning och koordinering av arbetet inom området görs också inom Länsförsäkringar AB-koncernen, där Länsförsäkringar Liv utgör ett av dotterbolagen. En hållbarhetsgrupp för ansvarsfulla investeringar finns etablerad i syfte att samordna arbetet och bereda förflyttningar mellan dotterbolagen. En hållbarhetskommitté inom Länsförsäkringar AB sammanträder minst fyra gånger per år för att diskutera och följa upp prioriterade hållbarhetsfaktorer. Vd för Länsförsäkringar Liv samt Chef kapitalförvaltningen inom Liv ingår i hållbarhetskommittén. Status på arbetet med ansvarsfulla investeringar inklusive måluppföljning avrapporteras minst två gånger per år i denna kommitté samt regelbundet till olika investeringskommittéer.

Styrdokument inom hållbarhet och ansvarsfulla investeringar

Länsförsäkringar Liv ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen och omfattas av koncerngemensamma policyer inom hållbarhet och ansvarsfulla investeringar:

- Policy för hållbarhet anger övergripande hur hållbarhetsarbetet ska bedrivas och de olika fokusområdena för hållbarhetsarbetet.
- Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning anger övergripande hur arbetet med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning ska bedrivas.
- Ersättningspolicyn anger övergripande koncernens ersättningsmodell.

Policyer tar sin utgångspunkt i de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar (PRI) och FN Global Compacts principer för ansvarsfullt företagande. Länsförsäkringar AB har undertecknat dessa principer och Länsförsäkringar Liv arbetar med de i sin verksamhet.

Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning

Policyn utgör basen för inriktningen på Länsförsäkringar Livs arbete med ansvarsfulla investeringar. Övergripande ska väsentliga hållbarhets- och finansiella faktorer integreras i förvaltningen i syfte att förbättra avkastningsförutsättningarna samtidigt som negativa konsekvenser för en hållbar utveckling så långt som möjligt ska motverkas. Angreppssätten avser över tid bidra till hållbart värdeskapande – utifrån finansiella, miljömässiga och sociala värden – för kunder och samhälle.

Policyn beskriver även Länsförsäkringar ABs klimatsmarta vision. Avsikten med visionen är att motverka klimatförändringar och begränsa uppvärmning till 1,5 grader i linje med Parisavtalet. I enlighet med visionen har Länsförsäkringar Liv antagit delmål och ett långsiktigt klimatmål.

- Senast år 2045 ska investeringsportföljerna vara klimatpositiva, med andra ord absorbera mer koldioxid än vad de släpper ut.
- Till 2027 ska investeringsportföljernas koldioxidavtryck halveras, jämfört med basåret 2019.

Policyn behandlar även:

- Förvaltningens mål om att långsiktigt skapa största möjliga värde och att arbetet med ansvarsfulla investeringar avser bidra till detta mål.
- Strävan att bidra till hållbarhetsinriktade överenskommelser, i synnerhet ett urval av FNs globala mål samt Parisavtalet.
- Att förvaltningen ska verka för de FN-stödda Principles for responsible investments (PRI) och FN-initiativet Global Compacts principer för ansvarsfullt företagande.
- Tillämpning av fyra huvudsakliga ansvarsfulla investeringsstrategier (integration och genomlysning, välja in, påverka samt välja bort).
- Löpande analysera och hantera utvecklingen av EUs handlingsplan för hållbar finansmarknad.

Policy för ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning uppdateras årligen och finns publikt tillgänglig via lansforsakringar.se

Andra styrdokument för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar

Utöver nämnda policyer finns en rad andra styrdokument och hållbarhetsrelaterade upplysningar som berör arbetet med hållbarhet och ansvarsfulla investeringar inom koncernen likväl som bolagsspecifika för Länsförsäkringar Liv. En årlig uppdatering görs av policyer och riktlinjer.

Uppföljning av styrdokument

Medarbetare informeras om innehållet i hållbarhetsrelaterade styrdokument och andra relevanta riktlinjer i introduktionsprogrammet för nya medarbetare. Alla medarbetare ska varje år genomföra obli-

gatoriska e-utbildningar som inkluderar hållbarhet, uppförandekod och säkerhet. Löpande uppföljning att policyer och riktlinjer följs i verksamheten görs genom nyckel- och egenkontroller samt rutinbeskrivningar.

Väsentliga hållbarhetsrisker utifrån intressentdialoger

Väsentliga hållbarhetsrisker identifieras och prioriteras i samverkan med prioriterade intressenter: ägare och styrelse, kunder, medarbetare, leverantörer, samarbetspartners, bransch- och intresseorganisationer, myndigheter och investerare.

Under 2022 genomförde Länsförsäkringar Liv en kundundersökning genom telefonintervjuer. Frågor som behandlades rörde bland annat kännedom om vårt arbete med ansvarsfulla investeringar.

Arbete med EUs handlingsplan för hållbar tillväxt

Länsförsäkringar Liv har under året arbetat med tolkning och förberett implementering av hållbarhetsregelverk kopplade till EUs handlingsplan för hållbar tillväxt, i synnerhet Disclosureförordningen (SFDR).

Disclosureförordningen

I mars 2021 trädde Disclosureförordning ikraft. Regelverket syftar till att förse kunder med upplysningar om vilken hållbarhetsprofil enskilda finansiella produkter har. Länsförsäkringar Liv har kategoriserat var och en av sina investeringsportföljer utifrån de hållbarhetsegenskaper som kännetecknar respektive produkt. Samtliga Liv-portföljer har kategoriserats som artikel 8, finansiell produkt som främjar miljörelaterade eller sociala egenskaper (ljusgröna).

Den 1 januari 2023 trädde de så kallade tekniska standarderna (RTS:erna) till Disclosureförordningen i kraft. RTS:erna specificerar innehållet i de hållbarhetsrelaterade upplysningar som Disclosureförordningen kräver. Utifrån dessa specifikationer och baserat på kategoriseringen har hållbarhetsrelaterade upplysningar utvecklats och lämnats om både Länsförsäkringar Livs arbete och enskilda investeringsportföljers profil, både på hemsidan och i kundinformation.

Taxonomiförordningen

Vid årsskiftet 2021/2022 trädde den första versionen av EU:s Taxonomiförordningen ikraft. Taxonomiförordningen definierar miljömål och kriterier för huruvida ekonomiska verksamheter är miljömässigt hållbara. I den första versionen finns kriterier kopplade till EUs miljömål 1 och 2 om klimatet utvecklade för utvalda sektorer. Regelverket ställer också krav på vilka taxonomirelaterade upplysningar som bland annat försäkringsbolag ska tillhandahålla i sina årsredovisningars hållbarhetsrapporter.

För räkenskapsåren 2021 och 2022 gäller övergångsregler som innebär att Länsförsäkringar Liv, till skillnad från Länsförsäkringar AB och dess konsoliderade dotterbolag, inte träffas av regelverkskravet. Således lämnas inga taxonomirelaterade upplysningar i denna årsredovisning.

Hållbarhetsrisker och påverkan inom kapitalförvaltningen

Förvaltning av investeringsportföljer medför en indirekt påverkan på människor, samhälle och/eller miljö genom portföljbolagens verksamhet. Denna påverkan kan innebära finansiella, fysiska, marknads- och anseendemässiga möjligheter och risker som i förlängningen har en inverkan på Länsförsäkringar Livs investeringsportföljer och kundvärdet. Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltning bedriver av den

anledningen ett strukturerat arbete med ansvarsfulla investeringar och ägarstyrning i relation till investeringsportföljerna. Arbetet är integrerat i hela investeringsprocessen och syftar till att bidra till det övergripande målet att skapa största möjliga värde för Länsförsäkringar Livs kunder.

Arbetet med ansvarsfulla investeringar vidareutvecklas även kontinuerligt mellan Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltning och många av de lokala länsförsäkringsbolagen. Bland annat stöttade kapitalförvaltningen en majoritet av de 23 länsförsäkringsbolagen med att beräkna och analysera de lokala investeringsportföljernas koldioxidavtryck samt att prognostisera portföljbolagens förväntade bidrag till den globala uppvärmningen uttryckt i °C.

Plattformen för hållbar förvaltning

Arbetet med ansvarsfulla investeringar är strukturerat inom plattformen för hållbar förvaltning med dess fem fokusområden:

- Främja hållbarhetsinriktade investeringar
- Minimera klimatrisker i investeringar
- Investera i ansvarsfulla bolag och länder
- Bedriva värdeskapande ägar- och påverkansarbete
- Samarbeta med hållbarhetsinriktade externa förvaltare

Fokusområdena syftar till att skapa kundvärde och stärka det operativa arbetet med hållbarhetsfaktorer i förvaltningen. Nedan redogörs övergripande för arbetet inom respektive fokusområde. Nyckeltal för de olika fokusområden redogörs i tabell på sidan 10.

Främja hållbarhetsinriktade investeringar

Länsförsäkringar Liv avser främja hållbarhetsinriktade investeringar som både bidrar till avkastnings- och prioriterade globala mål (FNs). I förvaltningen används olika typer av hållbarhetsdata som integreras med den finansiella analysen i syfte att bedöma hållbarhetsinriktade investeringar. Länsförsäkringar Livs affärsplan har även ett mål för detta fokusområde. De hållbarhetsinriktade investeringarna ska öka som andel av totalt förvaltat kapital.

Minimera klimatrisker i investeringar

Arbetet med klimatrelaterade risker och möjligheter är en del av Länsförsäkringar Livs hållbarhetsarbete och riskhantering. Klimatrisker ska minimeras över tid genom ett proaktivt arbete för att minska exponeringen mot både omställningsrisker och fysiska klimatrisker. Länsförsäkringar Liv har som mål att successivt minska klimatavtrycket i investeringsportföljerna i enlighet med den klimatsmarta visionen. I praktiken innebär det bland annat att:

- Inkludera investeringar och finansiera lösningar som reducerar klimatutsläpp.
- Optimera exponeringen mot de mest klimateffektiva bolagen per sektor.
- Stödja bolag som påbörjat omställning av verksamheten och föra påverkansdialoger med bolag kring reducerad klimatpåverkan och transparens kring klimatutsläpp.
- Exkludera de största utsläpparna av växthusgaser i de mest relevanta sektorerna, särskilt när viljan att ställa om saknas.

Länsförsäkringar Liv följer Svensk Försäkrings rekommendation för mätning och redovisning av investeringsportföljernas koldioxidavtryck. Som en del av Länsförsäkringar AB-koncernen återges också Livbolagets arbete i koncernens klimatrappport som följer Task Force

on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) rekommendationer. Läs mer om utvecklingen av koldioxidavtrycket i portföljerna under avsnittet miljö och klimat.

Investera i ansvarsfulla bolag och länder

Bolag och länder som inte agerar ansvarsfullt kan innebära risker, exempelvis finansiella eller anseendemässiga. Utgångspunkten för Länsförsäkringar Livs arbete med fokusområdet är FN Global Compacts principer för ansvarsfullt företagande och OECDs riktlinjer för multinationella företag. Utifrån dessa internationella överenskomelser har Länsförsäkringar Liv utvecklat och antagit hållbarhetskriterier och ställningstaganden för utvalda sektorer. Genom att verka för att bolag och länder följer avsikterna i internationella principer, egna hållbarhetskriterier och ställningstaganden kan Länsförsäkringar Liv bidra till att reducera risker och även förebygga att FNs globala mål motverkas.

Genomlysning av befintliga och nya investeringar görs regelbundet för att identifiera bolag som misstänks överträda internationella överenskomelser och gällande exkluderingskriterier mot bolag och länder. Dessutom analyseras allokerings- och investeringsförslag ur olika hållbarhetsperspektiv och resultatet integreras i rekommendationer.

Bedriva värdeskapande ägar- och påverkansarbete

Ett aktivt ägarstyrnings- och påverkansarbete bedrivs av Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltning i egen regi, i samarbete med Länsförsäkringar Fondförvaltning och i samarbete med andra lokala och globala institutionella investerare. Förebyggande och reaktivt påverkansarbete samt röstning utgör de huvudsakliga verktygen för arbetet inom fokusområdet.

Förebyggande påverkansarbete syftar till att uppmuntra och förmå bolag att hantera väsentliga hållbarhetsfaktorer, både risker och möjligheter, på ett värdeskapande sätt. Påverkansarbetet bedrivs främst med direktägda noterade och onoterade bolag, inklusive de av Länsförsäkringsgruppen direktägda fastighets- och skogsbolagen. Detta påverkansarbete bedrivs tillsammans med utvalda representanter från de lokala länsförsäkringsbolagen. Därtill bedrivs förebyggande påverkansarbete mot bolag i en rad olika sektorer via investerarinitiativ och i samarbete med institutionella investerare.

Reaktivt påverkansarbete bedrivs när ett bolag överträder, eller misstänks överträda, principer för ansvarsfullt företagande och/eller är involverade i allvarliga incidenter. Syftet med påverkan är att bolaget ska upphöra med överträdelserna och vidta förebyggande åtgärder för att förhindra att liknande överträdelser upprepas. Om påverkansarbetet över tid inte når avsett resultat kan portföljbolaget som en sista åtgärd avyttras och läggas till exkluderingslistan. En fokuslista finns publikt tillgänglig och den redovisar kortfattat de olika dialoger och investerarinitiativ där Länsförsäkringar Liv är delaktiga.

Länsförsäkringar Liv var under 2022 direktägare i två noterade skogsbolag vilket medförde röstberättigande. Röstning genomfördes på dessa stämmor. Inom Länsförsäkringar AB-koncernen sköts även röstning på stämmor och deltagande i valberedningar av Länsförsäkringar Fondförvaltning. Fondförvaltningen röstar och deltar i valberedningsarbetet i huvudsak i svenska bolag där man utgör de största ägarna och där bolagen finns med i egna fonder. Se Ägarstyrningsrapport 2021-2022 via Länsförsäkringars hemsida

 lansforsakringar.se

Samarbeta med hållbarhetsinriktade externa förvaltare

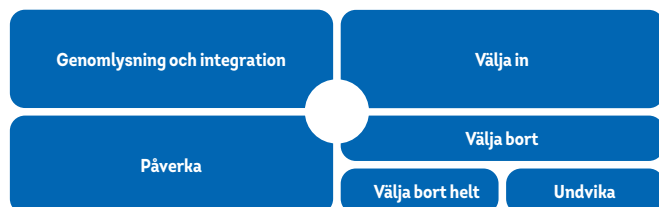
Länsförsäkringar Liv investerar direkt, via diskretionära mandat men också indirekt i fonder. Vid fondinvesteringar är avsikten, vilket framgår av fokusområdet, att samarbeta med förvaltare som både genererar god avkastning och integrerar hållbarhetsfaktorer i förvaltning och ägararbete. Indirekta fondinvesteringar görs i Länsförsäkringar Fondförvaltnings fonder samt i externa förvaltares fonder. Länsförsäkringar Fondförvaltning följer de gemensamma exkluderings- och omställningskriterierna inom Länsförsäkringar AB koncernen.

I samband med upphandling av nya externa förvaltare ställs hållbarhetskrav och förvaltarnas arbete med ansvarsfulla investeringar bedöms. Förvaltare följs upp årligen, bland annat kring påverkansarbete och klimatmål. Förvaltare som inte lever upp till hållbarhetskrav kan placeras på en observationslista och omfattas av påverkansarbete. Om arbetet inte förbättras riskerar förvaltaren att få sitt avtal avslutat, alternativt att fondandelar avyttras.

Förvaltare av illikvida fonder, i huvudsak Private Equity- och Private Lending-fonder, åtar sig via sidobrevsavtal att förhålla sig till gällande exkluderingskriterier samt rapportera både förvaltarens vidareutveckling av arbetet med ansvarsfulla investeringar och fondens hållbarhetsprofil.

Ansvarsfulla investeringsstrategier i förvaltningen

För att bedriva arbetet i enlighet med policy för området tillämpar Länsförsäkringar Liv olika ansvarsfulla investeringsstrategier i förvaltningen. De fyra huvudsakliga strategierna benämns genomlysning och integration, välja in (inkludering), påverka och välja bort (exkludering). Strategierna tillämpas enskilt eller parallellt och kan användas både inför nya och för befintliga investeringar. Strategierna utvecklas kontinuerligt och syftar till att bidra till hållbart värdeskapande i förvaltningen samt kundnytta.

Exkluderings- och omställningskriterier i förvaltningen

Länsförsäkringar Liv tillämpar olika hållbarhetsrelaterade exkluderings- och omställningskriterier mot både bolag och länder i förvaltningen. Gällande kriterier per utgången av 2022 redovisas nedan. På hemsidan presenteras aktuella kriterier, exkluderade bolag och länder, likväl som omställningsbolag. Kriterierna tillämpas vid direktinvesteringar. Externa fondförvaltare uppmanas och förväntas följa gällande kriterier.

Omställningskriterier

Omställningskriterier har av Länsförsäkringar Liv tillämpats på utvalda kraftförsörjningsbolag sedan 2019. Sedan 2021 tillämpas omställningskriterier även på utvalda energibolag. Det innebär att dessa bolag kan övervägas att väljas in utifrån en integrerad finansiell och hållbarhetsanalys. Syftet med omställningskriterierna är att identifiera bolag som gjort åtaganden och som befinner sig i omställning, exempelvis genom att skifta fossil energi mot förnybar.

Exkluderingskriterier

Exkluderingskriterierna är uppdelade i två underkategorier, de med en max tillåten omsättningsgräns som benämns "undvika" och de helt utan en omsättningsgräns som benämns "välja bort helt" (ingen omsättning tillåts):

- Bolag verksamma inom prospektering och konventionell utvinning av olja och gas där omsättningen överstiger 5 procent¹⁾.
- Bolag verksamma inom okonventionell utvinning av olja och gas (exempelvis oljesand, "fracking" och utvinning av gas från kol) där omsättningen överstiger 5 procent.
- Gruvbolag som har mer än 5 procent av omsättningen från förbränningskol.
- Kraftbolag som har mer än 5 procent av omsättningen från förbränningskol.¹⁾
- Producenter av tobaksprodukter där omsättningen överstiger 5 procent.
- Kommersiella onlinespelbolag där omsättningen överstiger 5 procent.
- Kommersiella spelbolag med landbaserade kasinon, motsvarande där omsättningen överstiger 5 procent.
- Kontroversiella vapen inklusive kärnvapen (konventionella vapen och försvarsmateriel är tillåtet att investera i).
- Bolag med allvarliga överträdelser av internationella överenskommande för ansvarsfullt företagande där påverkansdialog inte leder till önskvärt resultat.
- Statsobligationer utgivna av länder som sammantaget inte anses uppfylla grundläggande kriterier för mänskliga rättigheter, demokrati och anti-korruption.
- Statsobligationer utgivna av länder som bedöms vara icke samarbetsvilliga och inte följa grundläggande standarder på skatteområdet.

Miljö- och klimat

Påverkan via förvaltningen (indirekt)

Till huvudsaklig miljö- och klimatomfattig påverkan, kopplad till investeringsportföljerna, hör bland annat klimatutsläpp, föroreningar, minskad biologisk mångfald samt överträdelser av internationella principer och konventioner rörande miljöhänsyn. Betydande påverkan på miljön och klimatet kan ge upphov till negativa konsekvenser för människor och samhälle samt utgöra en direkt finansiell risk för Länsförsäkringar Livs kunder i form av försämrad värdeutveckling.

Klimatförändringar och utsläpp av koldioxid är prioriterade områden för Länsförsäkringar Liv. Uppföljning av portföljers koldioxidavtryck likväl som investeringars klimatnytta görs regelbundet. Miljööverträdelser utgör ett av de områden som täcks i hållbarhetsgenomlysningen av Länsförsäkringar Livs portföljer. Genomlysningen görs minst halvårsvis för existerande investeringar. Identifieras enskilda bolag med överträdelser inleds ett reaktivt påverkansarbete.

Bolag vars huvudsakliga verksamhet är fossila bränslen kan utgöra både en klimatrisk och en finansiell risk. Länsförsäkringar Liv har mot den bakgrunden sedan 2016 stegvis utvecklat och i förvaltningen implementerat specifika kriterier (se ovan sammanställning) för bolag verksamma inom fossila bränslen och annan koldioxidintensiv verksamhet. Kriterierna har särskilt riktat sig mot de bolag som inte antagit mål och planer för att ställa om sin verksamhet. Bolag som träffas av dessa exkluderingskriterier anses, genom sin verksamhet, särskilt motverka FNs globala mål 13 om att bekämpa klimatförändringar.

¹⁾ Med undantag för omställningsbolag som kan påvisa att de är i omställning från fossil till förnyelsebar energi.

Under året har de indexnära aktiefonder som portföljerna investerar i successivt stöpts om till att följa ett av EUs klimatindex benämnt Paris-Aligned Benchmark (PAB). De omstöpta fonderna har bidragit till att ytterligare sänka portföljernas klimatavtryck.

Vetenskapligt baserade klimatmål

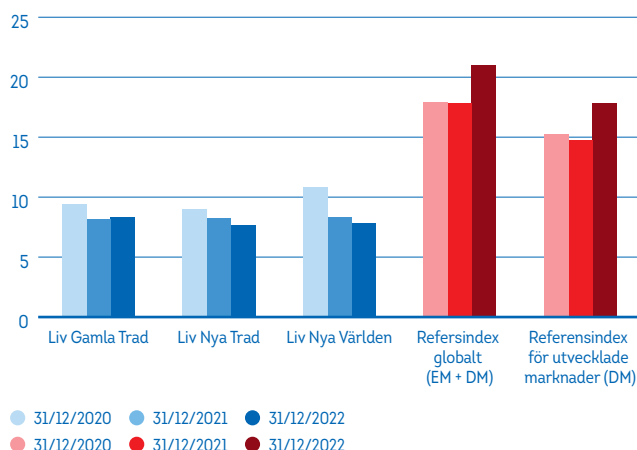
Under 2022 förbättrades underlaget för att följa upp hur många och hur stor andel av de noterade aktiebolagen som fått sitt vetenskapligt baserade klimatmål validerat av tredje part. Andelen uppgick vid årsskiftet till 39 procent utifrån marknadsvärde. Även bolag som ansökt om vetenskapligt baserade klimatmål följs upp och utgör cirka 18 procent utifrån marknadsvärde.

Sänkt ackumulerat koldioxidavtryck

Länsförsäkringar Liv följer Svensk Försäkrings rekommendation för mätning av koldioxidavtrycket. Mätningar av portföljerna görs minst två gånger per år. Rekommendationen omfattar tillgångsslagen noterade aktier, företagsobligationer utgivna av noterade företag samt direktägda fastighetsbolag. I enlighet med den uppdaterade rekommendationen från Svensk Försäkring redovisas numera måttet "viktad genomsnittlig koldioxidintensitet" ("weighted average carbon intensity") för samtliga dessa tillgångsslag samt ett separat för noterade aktier. Sistnämnda i syfte att fortsätta redovisa och jämföra utvecklingen mot historiska resultat. Måttet visar portföljens exponering mot koldioxidintensiva företag uttryckt som portföljbolagets årliga CO₂e¹⁾-utsläpp i ton/bolagets årliga intäkter, vilket kan tolkas som ett mått på hur koldioxideffektiva bolagen i portföljen är.

Per utgången av 2022 var koldioxidavtrycket cirka 8 ton CO₂e/mkr intäkter för respektive Liv-portfölj. Koldioxidavtrycket för samtliga portföljer var i genomsnitt 63 procent lägre än globalt jämförelseindex. Att portföljerna relativt sett är mer koldioxideffektiva innebär att koldioxidavtrycket för noterade aktier ackumulerat har minskat med 34 procent för Liv-portföljerna sammantaget. Jämfört med mätningen per sista december 2019 har koldioxidavtrycket minskat med i genomsnitt 10 procent per Liv-portfölj.

Klimatavtryck²⁾ noterade aktier ton CO₂e/Mkr

²⁾ Viktad genomsnittlig koldioxidintensitet

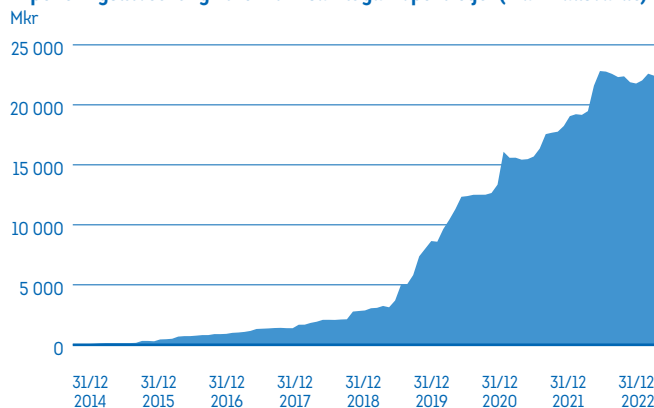
¹⁾ "CO₂e" står för koldioxidekvivalenter och är ett samlingsbegrepp för olika växthusgaser och dess inverkan på klimatet.

Hållbarhetsinriktade investeringar

Länsförsäkringar Livs hållbarhetsinriktade investeringar utgörs i nuläget av gröna, sociala och tematiska obligationer. Medlen från obligationerna är öronmärka och syftar till att bidra till ett eller flera av de prioriterade globala målen och i förlängningen driva en mer hållbar samhällsomställning. Ett av hållbarhetsmålen för 2022 var att öka de hållbarhetsinriktade investeringarna till minst 18 procent av förvaltad kapital. Investeringar i hållbarhetsinriktade obligationer för Länsförsäkringar Livs portföljer ökade och uppgick till 22 procent (22 miljarder) av det totala förvaltade kapitalet vid årets slut. Målet för 2022 om minst 18 procent uppnåddes därmed. Investeringarna i dessa obligationer har sedan 2017 tiodubblats tack vare ambitiösa årsmål, fokus på direktinvesteringar samt tillämpning av en integrerad ESG- och finansiell analys inom Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltning.

Exponeringsutveckling 2015–2022 samtliga Livportföljer (marknadsvärde)

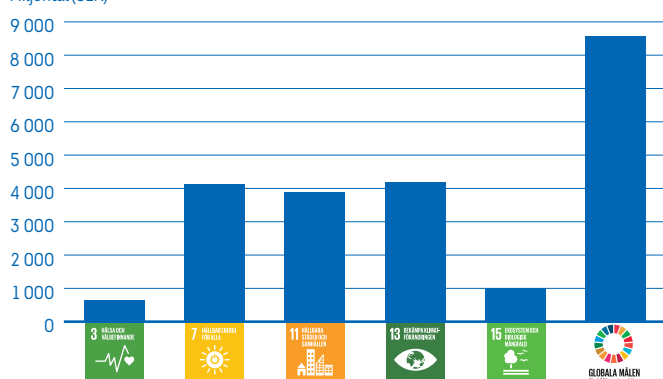

De finansierade projekten via dessa obligationer avser generera mätbara miljömässiga och/eller sociala effekter. Bidrag till FNs globala mål följs upp kontinuerligt och störst medel har allokerats till mål 13 bekämpa klimatförändringar, mål 7 förnybar energi, och mål 11 hållbara städer och samhällen.

Investeringar knutna till de fem prioriterade globala målen samt övriga mål baserat på hållbarhetsinriktade obligationsinvesteringar per 2022-12

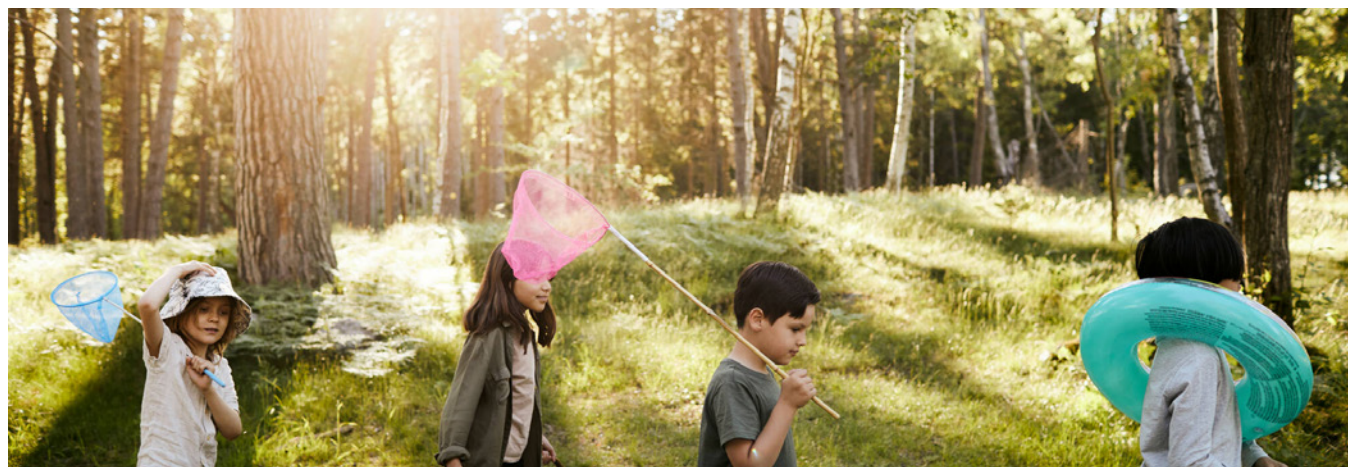
Miljontal (SEK)

Klimat effekter av skogsinvesteringar

Länsförsäkringars Liv har investeringar i de noterade skogsbolagen SCA och Holmen. Dessa bolag bedöms långsiktigt ha goda förutsättningar att både bidra till god avkastning för våra kunder och bidra till samhällsomställningen. Skogsråvara kan ersätta fossila bränslen och andra material som är CO₂-intensiva. Skogsbolagen har även växande intäktsmöjligheter genom bland annat en ökad användning av träkonstruktioner i byggnader, användning av cellulosa i batteritillverkning, upplåtelse av mark för förnybar energiproduktion, samt att biprodukter som grenar kan användas för produktion av biobränslen.

En hållbart brukad skog med nettotillväxt medför positiva klimat-effekter, både när skogen växer och binder koldioxid samt när förnyelsebart material från skogen kan ersätta fossila bränslen och produkter. Under året har den samlade positiva klimat-effekten av dessa investeringar beräknats. I beräkningen av skogsinvesteringarnas klimat-effekt har skogens upptag av koldioxid, substitutionseffekten och bolagens utsläpp av koldioxid beaktats, utifrån Länsförsäkringars ägarandel i respektive bolag.

Påverkansarbete med miljö- och klimatfokus

Under året bedrev Länsförsäkringar Liv och anlitad leverantör reaktiva påverkansarbete med miljö- och klimatfokus mot en rad olika bolag. Antalet reaktiva påverkansdialoger med miljöfokus uppgick till 11 under 2022.

Fokus i det proaktiva påverkansarbetet som bedrivs i egen regi har varit på de direktägda portföljbolag där Länsförsäkringar Liv är stora och långsiktiga ägare. Skog och fastigheter är exempel på sektorer inom vilka dessa bolag verkar. I påverkansarbetet har särskilt fokus legat på bolagens hantering av klimatrisker- och möjligheter samt utveckling av kort- och långsiktiga klimatmål. Det av Länsförsäkringsgruppen ägda fastighetsbolaget Humlegården fick sitt vetenskapligt baserade klimatmål (på engelska Science based target) godkänt under året.

Under året deltog Länsförsäkringar Liv i flera förebyggande påverkansdialoger via olika investerarinitiativ med miljö- och klimatfokus, bland annat:

- Climate Action 100+.
- FAIRRs (Farm Animal Investment Risk & Return) olika delinitiativ, bland annat "Biodiversity Waste & Pollution", "Sustainable Aquaculture" samt "Sustainable Proteins".
- Investor Mining & Tailings Safety Initiative.

Under året skrev Länsförsäkringar under ett antal miljö- och klimatrelaterade investerarbrev- och uppopp:

- Ett klimatuppopp riktat till världens regeringar inför klimattoppmötet COP27 i Egypten (vilket även gjordes inför COP26 under 2021), med uppmaningen att öka klimatambitionerna.
- Ett brev till FNs livsmedels- och jordbruksorganisation (UN FAO) med uppmaningen att organisationen, i sin roll som expertorgan, ska ta fram en färdplan för hur framförallt jordbruks- och skogsbrukssektorn kan bidra till ett hållbart globalt livsmedelssystem till 2050 i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Länsförsäkringar Livs deltagande i investerarinitiativ

Namn på investerarinitiativet	Climate Action 100+
Fokus för initiativet	De största utsläppen av växthusgaser globalt. Syftar till att förbättra bolagens hantering av klimatrisker och minska utsläppen. Påverkansarbete avser bidra till globalt mål 13.
Antal bolag som omfattas av initiativet	Cirka 160 bolag inom olja- och gas, kraftförsörjning och transport.

Namn på investerarinitiativet	FAIRR Global Food Sector Initiative
Fokus för initiativet	Hållbarhetsrisker i livsmedelssektorn, ex. vatten, avskogning, antibiotikaanvändning, och omställning till alternativa proteinkällor. Påverkansarbete avser bidra till de globala målen 3, 13 och 15. Delaktiga i två av FAIRRs påverkansprojekt, "Meat Sourcing" samt "Sustainable Proteins".
Antal bolag som omfattas av initiativen	Cirka 50 bolag knutna till värdekedjan för livsmedel.

Namn på investerarinitiativ	Investor Mining and Tailings Safety Initiative
Fokus för initiativet	Hållbarhetsrisker i gruvsektorn, med särskilt fokus på gruvavfall och hantering av dammar för att förebygga olyckor. Påverkansarbete avser bidra till de globala målen 11, 13 och 15.
Antal bolag som omfattas av initiativet	Över 700 gruvbolag.

Egen miljöpåverkan

Länsförsäkringar Livs egen direkta miljöpåverkan är begränsad och består främst av tjänsteresor, uppvärmning och el i kontorslokaler samt pappersutskrift. Kontorsfastigheterna där Länsförsäkringar Liv bedriver sin verksamhet är miljöklassade som lågenergiförbrukande och certifierade enligt BREEAM med betyget Very Good. 100 procent förnybar el används i fastigheterna. Fjärrvärme används för uppvärmning. Arbetssätten ses kontinuerligt över för en mer energieffektiv elförbrukning och uppvärmning, som ett led i detta används LED-belysning och energistyrningsåtgärder. Genom ökade digitala inslag i kunderbjudande och relaterad kommunikation kan andelen pappersutskick till kunder minska, vilket minskar miljöpåverkan samtidigt som informationen blir mer tillgänglig för kunderna. I riktlinjerna för tjänsteresor rekommenderas digitala möten som första alternativ och tåg framför flyg. Tjänsteresor som understiger 3 timmar och 15 minuter ska alltid göras med tåg. Taxiresor ska göras med miljötaxi. Cyklar och SL-kort kan lånas på kontoret för att minska taxiresandet. Utsläpp från resor ökade med 300 (-98) procent för Länsförsäkringar Liv jämfört med 2019. Bakomliggande orsak till utvecklingen är att det under flera år i princip inte varit möjligt att resa på grund av coronapandemin. Förutsättningarna förändrades under 2022 och längre resor med flyg har därför kunnat genomföras, bland annat för att besöka bolag och externa förvaltare som är knutna till investeringsportföljerna. En dubbel klimatkompensation för Länsförsäkringar ABs utsläpp för 2021 gjordes under 2022 genom South Pole, en ledande utvecklare av globala projekt inom utsläppsminskning för frivillig kompensation. Klimatkompensation för utsläppen 2022 kommer att göras. Målsättningen är att fortsätta minska utsläppen.

Sociala förhållanden och personal Påverkan via förvaltningen (indirekt)

Till huvudsaklig social påverkan, kopplad till investeringsportföljerna, hör försämrad hälsa och välbefinnande, överträdelser rörande arbetsrätt, mänskliga rättigheter och internationella konventioner som berör kontroversiella vapen. Avseende hälsa och välbefinnande undviker Länsförsäkringar Liv investeringar i producenter av tobaksprodukter och i bolag involverade i kommersiellt spel om pengar (kasinon eller motsvarande). Vidare tillämpas exkluderingskriterier mot bolag som producerar pornografiskt material och bolag anses involverade i kontroversiella vapen.

Arbetsförhållanden ingår i hållbarhetsgenomlysningen av Länsförsäkringar Livs portföljer som genomförs minst halvårsvis. Om eventuella överträdelser identifieras inleds i regel reaktivt påverkansarbete.

Påverkansarbete med socialt fokus

Under året bedrev Länsförsäkringar Liv och anlitad leverantör reaktiva påverkansarbete med socialt fokus mot en rad olika bolag. Antalet reaktiva påverkansdialoger med socialt fokus, särskilt kopplade till arbetsrätt, uppgick till 11 under året.

Under året deltog Länsförsäkringar Liv i investerarinitiativet Access to Medicine och bedrev via det påverkansarbete med bolag som rör tillgång till läkemedel. Under året skrev Länsförsäkringar även under ett investerarbrev till ersättningskommittéerna i världens största läkemedelsbolag med uppmaningen att tydligt länka ersättning till mål om tillgång till vaccin och mediciner. Detta brev förankrades inom ramen för deltagandet i investerarinitiativet Access to Medicine.

Namn på investerarinitiativ	Access to Medicine
Fokus för initiativet	Hållbarhetsrisker i läkemedelssektorn med fokus på tillgång till läkemedel i låg- och medelinkomstländer. Påverkansarbete avser bidra till globalt mål 3.
Antal bolag som omfattas av initiativet	Cirka 20 läkemedelsbolag.

Sociala obligationer

De investeringar som gjordes under 2020 i socialt inriktade obligationer, där medel var öronmärkta för att mildra de hälsomässiga och ekonomiska konsekvenserna av covid-19, återfanns i portföljerna under hela året. Investeringarna avser bidra till globalt mål 3 om hälsa och välbefinnande.

Egen påverkan på sociala förhållanden och personal

Medarbetarna är Länsförsäkringar Livs viktigaste resurs. De har olika specialist- och yrkeskompetenser som är avgörande för att driva och utveckla verksamheten. Att vara en attraktiv arbetsgivare är ett fokusområde för Länsförsäkringar Liv. Mångfald och jämställdhet, kompetensutveckling och lärande, hälsa och arbetsmiljö bedöms som viktigt för att bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetet med mångfald handlar om affärsnytta, bidrar till stärkt konkurrenskraft och därmed lönsamhet. Personalpolicyn, uppförandekoden för medarbetare och jämställdhets- och mångfaldsplanen utgör grunden för arbetet med personalrelaterade frågor. Jämställdhets- och mångfaldsplanen inkluderar hur jämställdhets- och diskrimineringslagen tillämpas samt mål, handlingsplaner och hur uppföljning sker.

Mångfald, inkludering och jämställdhet

För Länsförsäkringar Liv handlar arbetet med mångfald, inkludering och jämställdhet om affärsnytta. Det bidrar till stärkt konkurrenskraft och lönsamhet. Mångfaldsarbetet är även av stor betydelse för att vara en attraktiv och ansvarsfull arbetsgivare samt för att bredda rekryteringsbasen. Vikten av en inkluderande kultur är avgörande för att dra nytta av olikheter och välkomna olika perspektiv och synsätt. Länsförsäkringar Liv arbetar med mångfald utifrån lagens diskrimineringsförbud och allt det som gör människor olika och unika. I jämställdhets- och mångfaldsplanen för åren 2022–2024 beskrivs ställningstaganden, det främjande arbetet, aktiva åtgärder och handlingsplaner. Arbetet följs upp årligen.

Under 2022 genomfördes flera mångfaldsaktiviteter för alla medarbetare samt utbildningar inom diskriminering och mångfald. Inför 2023 planeras utbildning i intervjueteknik och fördomsmedveten rekrytering. Vid rekrytering är målsättningen att en jämnare könsfördelning uppnås i arbetsgrupper och inom chefsbefattningar. Andelen arbetsgrupper med 40–60 procents fördelning mellan män och kvinnor uppgick till 19 (25) procent 2022.

Medarbetare har möjlighet att få en löneutfyllnad som är en kompletterande ersättning till den allmänna föräldrapenningen.

Hälsa och arbetsmiljö

Länsförsäkringar Liv arbetar långsiktigt med hälsa och organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Chefer ansvarar för medarbetarfrågor inom arbetsmiljö och hälsa enligt det systematiska arbetsmiljöarbetet samt för jämställdhets-, mångfalds- och diskrimineringsfrågor. Samverkan kring arbetsmiljöfrågor sker mellan arbetsgivare, chefer, medarbetare och arbetsmiljöombud. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i syfte att motverka stress och arbetsbelastning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4. Alla medarbetare erbjuds en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd, förebyggande hälsotjänster och rehabilitering ingår. Avtal finns med företagshälsövård för stöd i rehabilitering, arbetsrelaterad ohälsa samt för ergonomisk rådgivning och regelbundna hälsokontroller. Friskvårdsbidrag samt en friskvårdstimme per vecka erbjuds på arbetstid. I arbetsmiljö- och jämställdhetskommittén sker över-

gripande uppföljning av jämställdhets- och mångfaldsplanen, sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud samt medarbetarundersökningen. Sjukfrånvaro uppgick till 0,41 (0,35) procent för 2022.

Under 2022 fortsatte införandet av ett aktivitetsbaserat arbetssätt som ska möjliggöra för medarbetarna att arbeta på det sätt, med den teknik och på den plats som bäst stödjer medarbetarna att utföra sina uppdrag effektivt och hållbart.

Mänskliga rättigheter

Påverkan via förvaltningen (indirekt)

Betydande påverkan förknippat med att bolag och länder kopplas till kränkning av mänskliga rättigheter kan ge upphov till negativa konsekvenser för människor och samhälle. För att identifiera och minska risken genomlysas alla innehav regelbundet. Identifieras enskilda bolag med överträdelser inleds ett reaktivt påverkansarbete.

Påverkansarbete med fokus på mänskliga rättigheter

Under året bedrev Länsförsäkringar Liv och anlitad leverantör reaktiva påverkansarbete rörande mänskliga rättigheter mot en rad olika bolag, bland annat Baidu och Tencent. Antalet reaktiva påverkansdialoger med fokus på mänskliga rättigheter uppgick till 46 under året.

Exkluderingar av oansvarsfulla länder

Länsförsäkringar Liv tillämpar även exkluderingsskriterier mot vissa länder (avser statsobligationer) som inte uppfyller grundläggande kriterier utifrån mänskliga rättigheter, demokrati, korruption och skattepraxis. Länder som sammantaget bedöms vara de mest auktoritära och kränka mänskliga rättigheter, icke fria samt korrupta läggs till på exkluderingslistan. Per utgången av året fanns 18 länder upptagna på Länsförsäkringars exkluderingslista.

Exkludering utifrån invasionen av Ukraina

Ryssland och Belarus är upptagna på Länsförsäkringars exkluderingslista utifrån mycket allvarliga överträdelser av folkrätten och internationella konventioner genom invasionen av Ukraina, samt utifrån att ländernas ledningar bedöms vara auktoritära, korrupta och kränker mänskliga rättigheter. Exkluderingen av statsobligationer från Ryssland och Belarus gäller både Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondförvaltningen men har ingen praktisk betydelse då egna investeringsportföljer och fonder sedan tidigare inte har någon direkt exponering mot dessa statsobligationer.

Exkluderingsskriterier infördes efter invasionen även för noterade ryska bolag som kontrolleras av ryska staten och/eller regioner i Ryssland. Per årsskiftet var över femton ryska noterade bolag upptagna på Länsförsäkringars exkluderingslista. Länsförsäkringar Liv hade under året inga investeringar i ryska statsobligationer eller i ryska bolag (aktier eller företagsobligationer).

Egen påverkan inklusive leverantörsledet

Länsförsäkringar AB har en inköpsavdelning vars funktion är att dra nytta av Länsförsäkringars totala köpkraft. Inköp görs genom upphandlingar i syfte att hitta de leverantörer som erbjuder de tjänster och produkter som har rätt kvalitet och med minsta möjliga miljöpåverkan till en kostnad som är långsiktigt mest ekonomiskt fördelaktig. Länsförsäkringar Livs inköp består främst av tjänster inom IT och telekom, ekonomi, investering samt konsulttjänster. Arbetsvillkor är det område där störst hållbarhetsrisk bedöms finnas. Inköps- och upphandlingspolicy anger regler och förhållningssätt för inköp och upphandling. Uppförandekoden för leverantörer är sedan 2016

en del av inköpsavtalet för alla nya leverantörer. Uppförandekoden baseras på FN Global Compacts principer. Leverantörer förväntas följa uppförandekoden. Respektive avtalsansvarig i verksamheten är huvudansvarig för uppföljning av leverantörer. Ett externt granskningssystem används för att bedöma leverantörers efterlevnad av uppförandekoden och identifiera eventuella hållbarhetsrisker. Per den 31 december 2022 hade 88 (86) av de 100 största befintliga leverantörerna för Länsförsäkringar AB skrivit under uppförandekoden och dessa 100 leverantörer stod för 81 (83) procent av den totala inköpsvolymen. Systemet används även i större upphandlingar för att bedöma leverantörers hållbarhetsnivå innan avtal skrivs.

Affärsetik och korruption

Bristande affärsetik, penningtvätt och finansiering av terrorism är internationella problem som utgör allvarliga hot mot det finansiella systemet och dess institutioner, samt i förlängningen den reala ekonomin och den allmänna säkerheten. Förtroendet för det finansiella systemet kan snabbt skadas om finansiella institutioner förknippas med bristande affärsetik, illegala tillgångar och penningtvätt eller används för att finansiera terrorism. Finansbranschen omfattas av regelverk som syftar till att förhindra och motverka att det finansiella systemet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Finansbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att skydda kunder, samt upprätthålla förtroende och stabilitet på den finansiella marknaden. Korruptionsrisker som mutbrott, jäv och maktmissbruk utgör en risk i alla bolag oavsett bransch och land. Länsförsäkringar arbetar dagligen med att förhindra denna typ av beteenden, ett arbete som är av största vikt både för att leva upp till regulatoriska krav och bidra till ett stabilt finansiellt system samt för att Länsförsäkringar ska behålla sitt goda rykte.

Påverkan via förvaltningen (indirekt)

Betydande påverkan förknippat med att bolag kopplas till överträdelser rörande affärsetik, korruption, penningtvätt och bestickning kan ge upphov till negativa konsekvenser för människor och samhälle. Korruptionsrisker utgör en risk i någon utsträckning för alla bolag men beror mycket av bransch och land. För att identifiera och minska risken genomlysas alla innehav regelbundet. Identifieras enskilda bolag med överträdelser inleds ett reaktivt påverkansarbete.

Påverkansarbete med fokus på korruption

Under året bedrev Länsförsäkringar Liv och anlitad leverantör reaktiva påverkansarbete rörande affärsetik, inklusive korruption, mot en rad olika bolag, bland annat Ericsson. Antalet reaktiva påverkansdialoger med fokus på affärsetik uppgick till 21 under året.

Exkludering av länder utifrån skatt

Länsförsäkringar Liv tillämpar exkluderingskriterier mot vissa länder utifrån om de inte anses arbeta adekvat med skatteförvaltning (avser statsobligationer). Femton länder och jurisdiktioner var upptagna på exkluderingslistan vid årets slut utifrån att de inte anses uppfylla grundläggande standarder för att motverka skatteflykt och penningtvätt. En delmängd av de länder och jurisdiktioner som återfanns på exkluderingslistan vid årsskiftet listas även i EUs förteckning över icke samarbetsvilliga länder på skatteområdet.

Egen påverkan och korruptionsrisker i verksamheten

Länsförsäkringar Liv tar avstånd från all form av korruption och otillåtna förmåner, vilket tydliggörs i uppförandekoden och i policy mot otillåtna förmåner. Det övergripande syftet med Länsförsäkringars antikorrupsionsarbete är att vägleda medarbetarna i hur de undviker att ge och ta emot gåvor och representation som kan väcka misstanke om att syftet är för privat vinning eller för att främja tredje mans intresse.

Vägledande styrdokument är uppförandekod för medarbetare, policy och riktlinjer för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, riktlinjer för identifiering och hantering av intressekonflikter och policy mot otillåtna förmåner. För Länsförsäkringar Liv är det väsentligt att ha en god regelefterlevnad och på bästa möjliga sätt förhindra att verksamheten utnyttjas för korruption, bedrägerier, penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom Länsförsäkringar Liv bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. En årlig utbildning genomförs kring uppförandekod för medarbetare, säkerhet och hållbarhet. 85 procent av medarbetarna inom Liv genomförde den under 2022. Genom att bland annat upprätta en god kännedom om kunderna och genom aktiv övervakning och rapportering av transaktioner sker ett systematiskt arbete för att minska risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Årligen görs en analys av kunder, produkter och tjänster och hur dessa kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Detta sammanfattas i en allmän riskbedömning som ligger till grund för arbetet med att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. När nya produkter, tjänster eller distributionskanaler introduceras samt vid omorganisationer görs dessutom en uppdatering och revidering av den allmänna riskbedömningen. Det finns en central funktionsansvarig för livverksamheten som övervakar och kontrollerar att rutiner och riktlinjer efterlevs. System finns inom länsförsäkringsgruppen för avvikelserapportering.

Inom Länsförsäkringar AB-koncernen genomför Compliance-enheten regelbundet en risk- och sårbarhetsanalys i syfte att utvärdera risken för förekomst av mutor och annan otillåten påverkan. De områden som beaktas är respektive dotterbolags verksamhet, storlek och organisation, marknad, kunder, distributionskanaler, samarbetspartners, sponsring samt inköp. Senaste bedömningen visar att Länsförsäkringar Liv hade låg risk att utsättas för mutbrott.

Nyckeltal för ansvarsfulla investeringar

Fokusområde	Nyckeltal	2022	2021	2020
Främja hållbarhetsinriktade investeringar	Hållbarhetsinriktade investeringar i Liv-portföljerna, % av totalt förvaltad kapital	22%	16%	13%
Investeringar i ansvarsfulla bolag	Totalt antal bolag i globalt referensindex (tillväxt- och utvecklade marknader) som är exkluderade (dessa bolags andel av indexets marknadsvärde anges inom parantes) ¹⁾	161 (8%)	169 (6%)	155 (5%)
Minimera klimatrisker	Koldioxidavtryck för noterade aktier i Livs investeringsportföljer, ton CO ₂ e/Mkr ²⁾	8	8	10
	Koldioxidavtryck i Livs investeringsportföljer enligt Svensk Försäkrings rekommenderade metod, ton CO ₂ e/Mkr ³⁾	6	7	8
	Andel av totalt kapital i Livs investeringsportföljer med ett uppmätt koldioxidavtryck	41%	37%	32%
Värdeskapande ägar- och påverkansarbete	Antal bolagsstämmor där röstning skett ⁴⁾	88	120	91
	Deltagande i valberedningar	17	27	21
	Antal bolag som omfattats av reaktiva hållbarhetsdialoger ⁵⁾	89	62	108
	Antal bolag som omfattats av förebyggande hållbarhetsdialoger ⁶⁾	204	251	210
	Fördelning reaktiva och förebyggande hållbarhetsdialoger			
	Miljö	66%	70%	71%
	Sociala	23%	16%	20%
	Affärsetik	11%	14%	9%

¹⁾ Avser bolag som träffas av de hållbarhetsrelaterade exkluderingskriterierna som beslutades vid utgången av respektive år.

²⁾ Avser noterade aktieinnehav. Redovisas enligt måttet "viktad genomsnittlig koldioxidintensitet". Måttet visar investeringsportföljens exponering mot koldioxidintensiva företag, där koldioxidintensiteten hos portföljbolaget mäts som bolagets växthusgasutsläpp (Scope 1 och 2) i förhållande till dess intäkter.

³⁾ Avser noterade aktier samt företagsobligationer utgivna av noterade företag, och direktägda fastigheter och fastighetsbolag (inklusive direktägande via aktier, företagsobligationer och lån), i enlighet med Svensk Försäkring rekommendation. Redovisas enligt måttet "viktad genomsnittlig koldioxidintensitet".

⁴⁾ Avser ordinarie och extra bolagsstämmor för direktägda noterade aktieinnehav knutna till Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar Fondförvaltning, Länsförsäkringar Fondliv, Länsförsäkringar AB (fd Sak), Agria och Länsförsäkringar Gruppliv. Underlag för röstning i en indirekt ägd småbolagsfond fanns ej tillgängligt vid redovisningens sammanställning.

⁵⁾ Avser dialoger för direktägda och indirekt ägda noterade bolag där en hållbarhetsincident eller kontrovers har inträffat. Siffran avser dialoger, i form av fysiska eller digitala möten, som fördes av konsult för Länsförsäkringar ABs räkning och/ eller där representanter från Länsförsäkringar AB varit direkt engagerad i dialogen.

⁶⁾ Avser dialoger som fördes via investerarinitiativ som Länsförsäkringar ABs är delaktig i, där representanter från Länsförsäkringar AB varit direkt engagerad i dialogen och/eller via konsult för vår räkning.

Kontaktuppgifter

Jakob Carlsson

Vd/CEO Länsförsäkringar Liv
Jakob.carlsson@lansforsakringar.se
Mobil: 0739 64 14 55

Göran Laurén

Chef kapitalförvaltningen
Goran.Lauren@lansforsakringar.se
Mobil: 0739 64 10 73

Kristofer Dreiman

Chef ansvarsfulla investeringar
Kristofer.Dreiman@lansforsakringar.se
Mobil: 0721 42 83 29

Adress

Länsförsäkringar Liv

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tel: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Läs mer om vårt arbete med ansvarsfulla investeringar:
www.lansforsakringar.se/ansvarsfullainvesteringar

Vid frågor om arbetet med ansvarsfulla investeringar kontakta:
esg@lansforsakringar.se

Produktion: Länsförsäkringar Liv i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson AB.
Foto: Länsförsäkringars mediabank och Jimmy Eriksson.
Tryck: Elanders Sverige AB. Vi trycker på det miljövänliga.

Trycksak
3041 0123

Länsförsäkringar

lansforsakringar.se